

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 marca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 5 marca 2018 r. odmówił M. F. (1) prawa do ponownego ustalenia emerytury. W uzasadnieniu decyzji ZUS podniósł, że przedłożone przez M. F. (1) angaże dotyczące zatrudnienia w latach 1972 – 1975 nie stanowią podstawy do ustalenia wynagrodzenia za powyższe lata, gdyż wskazano wyłącznie stawkę godzinową bez wskazania ilości godzin dziennie, tygodniowo czy miesięcznie jakie przepracował M. F. (2). /decyzja k.16 – 16 odwrót plik III akt ZUS/

Odwołanie od ww. decyzji w dniu 10 kwietnia 2018 r. złożył M. F. (1). M. F. (1) podniósł, że w 1972 r. przez 5 miesięcy pracował w Zakładzie (...) w K., a w 1975 r. przez 3 miesiące pracował w Zakładach (...) w Ż.. Wnioskodawca podkreślił, że w 1972 r. zarabiał od 7,55 zł na godzinę, a w 1975 r. 14 zł na godzinę. Co również istotne w latach 70 – tych czas pracy dla wszystkich pracowników wynosił od poniedziałku do piątku 8 godzin, a soboty 6 godzin. W ocenie skarżącego, przyjęcie we wskazanych latach wynagrodzenia minimalnego jest dla niego krzywdząca i niesprawiedliwa. /odwołanie k.3 – 5/

W odpowiedzi na odwołanie, która wpłynęła do tutejszego Sądu w dniu 10 maja 2018 r. pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.6 - 6 odwrót/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. F. (1) urodził się (...)

/okoliczność bezsporna/

Decyzją z dnia 29 stycznia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił M. F. (1) kapitał początkowy i określił jego wartość na dzień 1 stycznia 1999 r. na kwotę 18 638,62 zł. /decyzja k.4 - 5 plik I akt ZUS/

Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto wynagrodzenia ubezpieczonej w następującej wysokości:

- za rok 1971 – 3 333,30 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 28 296,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 35,34%,
- za rok 1972 – 11 766,49 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 30 108,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 39,08%,
- za rok 1973 – 0,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 33 576,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 0,00%,
- za rok 1974 – 0,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 38 220,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 0,00%,
- za rok 1975 – 1 480,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 46 956,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 18,91%,

- za rok 1976 – 1 280,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 51 372,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 14,95%,
- za rok 1977 – 0,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 55 152,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 0,00%,
- za rok 1978 – 0,00 zł co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 58 644,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 0,00%,
- za rok 1979 – 0,00 zł co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 63 924,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 0,00%,
- za rok 1980 – 0,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 72 480,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 0,00%,

Wyliczony na podstawie powyższych danych wskaźnik wyniósł 10,83 %.

/obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego k.6 plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 12 lutego 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyznał M. F. (1) emeryturę od 10 stycznia 2018 r. tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. W treści decyzji wskazano, że do ustalenia kwoty emerytury przyjęto: kwotę składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 74 119,55 zł, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 69 614,67 zł, średnie dalsze trwanie życia tj. 219,60 miesięcy. Wyliczona emerytura wyniosła 654,53 zł $[(74\ 119,55 + 69\ 614,67) : 219,60]$, co po doliczeniu zwiększenia z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników w wysokości 154,60 zł dało łączną kwotę w wysokości 809,13 zł. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaznaczył, że kwota emerytury nie podlega podwyższeniu z uwagi na to, że wnioskodawca nie przedstawił informacji czy będzie nadal osiągać przychód.

/decyzja k.10 – 11 odwrót plik III akt ZUS/

W dniu 5 marca 2018 r. M. F. (1) złożył wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury, po którego rozpatrzeniu Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał zaskarżoną decyzję.

/wniosek k.13 plik I akt ZUS, decyzja k.16 – 16 odwrót plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 24 kwietnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przeliczył M. F. (1) emeryturę od 10 stycznia 2018 r. tj. od daty nabycia uprawnień. W treści decyzji wskazano, że do ustalenia kwoty emerytury przyjęto: kwotę składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 74 119,55 zł, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 69 614,67 zł, średnie dalsze trwanie życia tj. 219,60 miesięcy. Wyliczona emerytura wyniosła 654,53 zł $[(74\ 119,55 + 69\ 614,67) : 219,60]$, co po doliczeniu zwiększenia z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników w wysokości 163,46 zł dało łączną kwotę w wysokości 817,99 zł. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaznaczył, że kwota emerytury nie podlega podwyższeniu z uwagi na to, że wnioskodawca nie przedstawił informacji czy będzie nadal osiągać przychód.

/decyzja k.26 - 27 odwrót plik III akt ZUS/

W okresie od 8 sierpnia 1972 r. do 30 grudnia 1972 r. M. F. (1) był zatrudniony w (...) Zakładach (...) w K. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku ślusarza remontowego.

/świadczenie pracy k.25 plik IV akt ZUS/

Podczas zatrudnienia w ww. zakładzie pracy wynagrodzenie ubezpieczonego kształtowało się następująco:

- od dnia 8 sierpnia 1972 r. – 6,65 zł za godzinę

- od 1 września 1972 r. – 7,55 zł za godzinę

/dokumentacja pracownicza wnioskodawcy k.34 – 43/

W okresie od 24 listopada 1975 r. do 2 lutego 1976 r. M. F. (1) był zatrudniony w Zakładach (...) S.A. w Ż. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku ślusarza konstrukcji stalowych.

/świadczenie pracy k.29 – 30 plik IV akt ZUS/

Podczas zatrudnienia w ww. zakładzie pracy wynagrodzenie ubezpieczonego kształtowało się następująco:

- od dnia 24 listopada 1975 r. – 13,00 zł

/dokumentacja pracownicza wnioskodawcy k.32/

Uwzględniając stawkę godzinową wnioskodawcy w wysokości 6,65 zł w okresie od 8 sierpnia 1972 r. do 31 sierpnia 1972 r. , stawkę godzinową w wysokości 7,55 zł w okresie od 1 września 1972 r. do 30 grudnia 1972 r. , stawkę godzinową w wysokości 13 zł w okresie od 24 listopada 1975 r. do 2 lutego 1976 r. oraz obowiązującą wówczas normę czasu pracy wysokość kapitału początkowego wyniosła 19 123,50 zł , a wysokość świadczenia emerytalnego wyniosła 662,77 zł. / wyliczenia ZUS – II wariant k.55/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach ZUS , w szczególności na podstawie zachowanej dokumentacji pracowniczej wnioskodawcy dostarczonej zarówno przez Zakłady (...) S.A. w Ż. oraz

(...) Zakłady (...) w K.. Wprawdzie dokumentacja ta nie odnosiła się wprost do wysokości otrzymywanych przez wnioskodawcę wynagrodzeń w spornym okresie , to jednak nie sposób podważyć jej wiarygodności , czy też przyjąć , że pracodawcy ci pominęli inną dokumentację osobową wnioskodawcy np. karty zasiłkowe mające dokumentować nieobecności wnioskodawcy w pracy i wypłacone kwoty zasiłków. Nawet zaś gdyby przyjąć , czego jednak nie udowodnił Zakład Ubezpieczeń Społecznych, że wnioskodawca przebywał na zwolnieniach lekarskich , to ewentualne kwoty wypłaconych mu zasiłków nie wpływałyby zasadniczo na wysokość dokonanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyliczeń. W ocenie Sądu nie ulega zatem wątpliwości , że wnioskodawca otrzymywał stawkę wynagrodzenia wskazaną na zachowanych angażach oraz , że świadczył on pracę w ilości obowiązujących wówczas norm czasu pracy.

Organ rentowy dokonał hipotetycznego wyliczenia wysokości świadczenia wnioskodawcy w dwóch wariantach:

1) z uwzględnieniem obowiązującej wówczas normy czasu pracy oraz stawki godzinowej w wysokości 6,65 zł w okresie od 8 sierpnia 1972 r. do 31 sierpnia 1972 r. oraz stawki godzinowej w wysokości 7,55 zł w okresie od 1 września 1972 r. do 30 grudnia 1972r.

2) z uwzględnieniem obowiązującej wówczas normy czasu pracy oraz stawki godzinowej w wysokości 6,65 zł w okresie od 8 sierpnia 1972 r. do 31 sierpnia 1972 r. , stawki godzinowej w wysokości 7,55 zł w okresie od 1 września 1972 r.

do 30 grudnia 1972 r. oraz stawki godzinowej oraz stawki godzinowej w wysokości 13 zł w okresie od 24 listopada 1975 r. do 2 lutego 1976 r.

Sąd przyjął, że wyliczenia dokonane przez ZUS w II wariantcie powinny zostać uwzględnione wnioskodawcy przy wyliczaniu wysokości należnego mu świadczenia, bowiem jedynie założenia tego wariantu znajdują jednoznaczne potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym, a w szczególności w załączonych angażach wnioskodawcy ze spornych okresów zatrudnienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art.114 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz.1270), prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Możliwość wzruszenia decyzji rentowych polega przede wszystkim na niwelowaniu tzw. wad materialnoprawnych, czyli uchybień organu rentowego w zakresie rozstrzygnięcia o faktach warunkujących nabycie prawa do emerytur i rent albo zaniedbań samych ubezpieczonych wywołanych nieporadnością w dokumentowaniu prawa do świadczeń lub niedostateczną znajomością warunków, od których spełnienia zależy przyznanie uprawnień ubezpieczeniowych.

Niezbędnym warunkiem ponownego ustalenia prawa do świadczeń jest powołanie nowych dowodów lub wskazanie okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji rentowej, które mogą mieć wpływ na istnienie tego prawa. Prawo do świadczenia należy ustalić ponownie (na wniosek zainteresowanego albo z urzędu), jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody albo ujawnione okoliczności wskazujące na błędność decyzji. Zwrot „nowy dowód” obejmuje zarówno przypadki ujawnienia dowodów istniejących przed wydaniem decyzji, jak i sytuacje zgłoszenia dowodów uzyskanych po wydaniu decyzji, pod warunkiem że wynikają z nich fakty powstałe przed tym momentem. Zwrot „ujawnione okoliczności” oznacza zarówno okoliczności faktyczne, jak i okoliczności sprawy, czyli nie tylko fakty, których ustalenie warunkuje wydanie decyzji, lecz także wszelkie zachowania uczestników postępowania w sprawie ustalania prawa. Należy więc przyjąć, że „ujawnione okoliczności” to określane w przepisach prawa materialnego fakty warunkujące powstanie uprawnień ubezpieczeniowych oraz uchybienia normom prawa materialnego lub/i procesowego wpływające na dokonanie ustaleń w sposób niezgodny z ukształtowaną ex lege sytuacją prawną zainteresowanego (Jankowska Karina, Jędrasik-Jankowska Inetta, Komentarz do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, (w:) Prawo do emerytury. Komentarz do ustaw z orzecznictwem, komentarz do art.114).

Ubezpieczony M. F. (1) urodził się (...), a zatem jego emerytura musiała zostać ustalona w oparciu o art.26 ww. ustawy.

W myśl wskazanego artykułu emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art.25 (podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art.24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art.173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art.40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust.1a i 1b oraz art.185) przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust.5 i art.183.

Postępowanie w niniejszej sprawie sprowadziło się zatem do ustalenia, czy możliwym jest przyjęcie innych wynagrodzeń wnioskodawcy z okresu jego zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w K. od 8 sierpnia 1972 r. do 30 grudnia 1972 r. oraz okresu jego zatrudnienia w Zakładach (...) S.A. w Ż. w okresie od 24 listopada 1975 r. do 2 lutego 1976 r.

Nie ulegało bowiem wątpliwości, że przyjęcie innych wartości wynagrodzenia wnioskodawcy za ww. lata przełoży się bezpośrednio na wartość kapitału początkowego, a co za tym idzie na wysokość należnej mu emerytury.

Zgodnie z treścią § 21 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237, poz.1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja §21 ust.1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku §20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. nr 10, poz.49) wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 lipca 1997 roku - II UKN 186/97, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997 roku - III AUa 105/97, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 roku - III AUr 177/95, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku - III AUr 294/93).

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez ubezpieczoną w danym okresie, a nie zaś wynagrodzenie ustalone na podstawie przypuszczeń czy też uśrednień. Jedynie wynagrodzenie ubezpieczonej ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru.

W ocenie Sądu przedstawione dowody pozwoliły ustalić, że w okresie od 8 sierpnia 1972 r. do 30 grudnia 1972 r. oraz w okresie od 24 listopada 1975 r. do 2 lutego 1976 r. wnioskodawca pozostawał w zatrudnieniu świadcząc pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, a nadto, że otrzymywał wyższe wynagrodzenie niż dotychczas przyjmowane przez organ rentowy przy wyliczaniu przysługującego mu świadczenia. Wyliczony na podstawie angaży wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego okazał się wyższy od dotychczasowego wskaźnika przyjmowanego przez organ rentowy, a co za tym idzie spowodował wzrost wartości kapitału początkowego do kwoty 19123,50 zł

Wobec zatem ustalenia, że wyliczona kwota emerytury jest bardziej korzystna, Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.

Z:odpis doręczyć ZUS z aktami emerytalnymi.

S.B.